

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izšla vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kotlo“, „Kotlo“, „Kotlo“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Slovenski državni poslanci.

Od 5. oktobra komaj je zboroval državni zbor, toda naši slovenski poslanci so tudi v tej kratki dobi pod razumnim vodstvom dr. Šusteršiča pokazali, da so možje na svojem mestu. Vsako priliko so znali spretno uporabiti, da spravijo želje in zahteve svojih volilcev pred široko avstrijsko javnost. In kadar so nastopili, ni ostal njih nastop neopažen, ampak pri vseh važnejših vprašanjih so igrali odlično vlogo.

Ko se je otvoril dne 5. oktobra državni zbor, se je začela takoj draginjska razprava. Socialni demokrati in meščanski poslanci so gromeli z napadi na kmeta, češ, da odira z visokimi cenami svojih pridelkov druge stanove. Takrat je vstal izmed kmečkih zastopnikov slovenski poslanec Povše in cela zbornica se je zbrala okoli njega, da ga posluša. Sijajno je branil z mladeniško navdušenostjo kmečko stališče, da so mu kmečki poslanci vseh drugih narodov viharno pritrjevali, nasprotniki pa grmeli od jeze. Splošno se je priznalo, da je bil to v celi razpravi najboljši govor, in ta govor je imel slovenski poslanec.

Predlogi, ki so se stavili, da se odpravi draginja, je prišel v draginjski odsek, kateri si je izbral za predsednika slovenskega zastopnika iz Istre, poslanca Mandiča. Pri razpravi o draginjskih predlogih v odseku je imel vodstvo na socialnodemokratski strani poslanec Renner, na kmečki strani pa zopet dva člana našega državnoborskega kluba, dr. Verstovšek in Hladnik.

Njihova izvajanja so bila najbolj temeljita, njihovo nasprotovanje najbolj spretno. Pri vsakem glasovanju se je gledalo na to, kako glasujeta naša poslanca, ki sta mojestersko obvladala celo draginjsko stvarino.

Ravno ko to pišemo, čitamo v vseh listih, posebno obširno v dunajskih, o znamenitem delu zopet slovenskega poslanca, namreč dr. Kreka. Izdelal je načrt zoper kartele. Karteli se imenujejo združitev fabrikantov v svrhu nabave surovin, v svrhu urejene prodaje in v svrhu cen fabriških izdelkov. Ravno glede cen pa izrabljajo karteli svojo moč v tem, da nastavlja svojim pridelkom neprimerno visoke in neopravičene cene, tako n. pr. pri železu, pri sladkorju, petroleju, cementu itd. Dr. Krek je izdelal zakonski načrt, s katerim naj bi se zabranilo kartelom odi-

ranje pri prodaji fabriških izdelkov, in tako je tudi v tem vprašanju, za katero se zanimajo bogataši in reveži, prevzel vodstvo v obrambo odiranega ljudstva slovenski poslanec dr. Krek.

Nihče v Avstriji, posebno v državnem zboru ne, si ni upal reči odločne besede o uradniškem številu, in o njih plaži ter delu. Tu je nastopil prvi korajžno voditelj naših državnoborskih poslancev, dr. Šusteršič. V govoru, ki je vzbudil splošno zanimanje, je odkrito in pogumno rekel, da imamo preveč uradnikov, da imajo ti, posebno višji, premalo dela, in da je plača neopravičeno razdeljena, ker imajo nižji premalo, a višji preveč. Ostro je tudi grajal nastop uradnikov, ki pretijo, da bodo štrajkali, ako se jim takoj ne zvišajo plače. Rekel je, da tako nastopanje vede do popolnega nereda v državi. Kakor da bi se odvalil kamen s srca, tako je vplival Šusteršičev govor na vso trezno javnost. In v zbornici sami so sedaj za dr. Šusteršičem prišli tudi drugi odlični poslanci, ki so si upali povedati isto. Dr. Steinwender in Redlich z nemške strani, od poljske strani Bilinski, in z vladne klopi sam ministrski predsednik baron Gauč.

Da z ozirom na tako nastopanje naši slovenski poslanci veljajo kot vzgled drugim, ni potemtakem nobeno čudo. Že zadnjič smo poročali, kako se celo nemški listi priznavajo izjavljajo o naših poslancih ter jih slavijo radi njihove edinstvi in sloznosti. Če Nemci tako pišejo o naših poslancih, mislili smo, da tudi nam ni treba molčati, in napisali smo te vrstice.

Kako se briga Kmetijska družba v Gradcu za blaginjo kmeta.

Na Spodnjem Štajerskem se je pridelalo letos toliko sena, da ga je marsikateri kmet imel odveč za domačo potrebo, posebno ker se je zmanjšalo število živine.

Da se ne bi štajersko seno izvažalo iz dežele, je Kmetijska družba v Gradcu začela delovati na to, da bi štajerski živinorejci s pomočjo triodstotnega posojila si nakupili mlado plemeno živino na Češkem, kjer je bila letos zelo huda suša in se je pridelalo prav malo živinske krme. Poljedelsko ministristvo je

hotelo nakupovanje živine na Češkem podpirati. Zadržna zveza v Mariboru je sprejemala za Sp. Štajersko priglasitve za nakup živine. Okrog 500 kmetovalcev iz Spodnjega Štajerja se je oglasilo za to živino. Zadržna zveza je izvedla vse predpriprave, prosileci so podpisali obvezna pisma, naznanili poroke za posojilo, le Kmetijska družba še ni vedela, odkod dobiti denar za nakup živine. Cele tri mesece je Kmetijska družba to zadevo vlekla; gospodje v Gradcu, ki imajo drugače vedno polna usta za blaginjo kmeta, niso imeli časa, v treh mesecih poskrbeti za potrebno posojilo, bodisi od države ali od denarnih zavodov. Čakala je slavna Kmetijska družba tudi, da so najboljšo živino na Češkem že meseca septembra pokupile gospodarske organizacije iz Galicije, čakala je ta družba tako dolgo, da je kmet sedaj brez potrebne živine, ni mogel izrabiti lepe letošnje paše in ima tako po krivdi družbine počasnosti sedaj nemalo gmotno škodo.

Cena živini na Češkem je bila avgusta in septembra že primeroma nizka, a sedaj se je cena isti tako povzdignila, da je živina na Češkem skoraj dražja kot pri nas. Tako nosi Kmetijska družba krivdo, da še marsikateri živinorejec sedaj, ko že zima trka na dur, nima potrebne živine, ker je čakal na živino iz Češkega.

Naši poslanci so se na Dunaju za vso zadevo živahno zanimali. Poslanec dr. Korošec je v poljedelskem ministristvu večkrat posređoval v tem oziru. A dasiravno je bilo poljedelsko ministristvo za vso zadevo zavzeto in je hotelo nakup živine podpirati, se je vendar moralo ozirati na mnenje Kmetijske družbe v Gradcu, ki se je naposled izjavila proti temu, da bi se s pomočjo triodstotnega posojila nakupila živina iz Češkega.

Poslanec dr. Verstovšek je v draginjskem odseku državnega zbora osiro prijemal Kmetijsko družbo radi njenega čudnega postopanja. Poslanec je sekcij-ski načelnik poljedelskega ministristva, Ertl, pojasnil zadevo, iz katere jasno sledi, da Kmetijska družba po svojem sedanjem nastopu res ne more uživati zupanja pri našem ljudstvu.

Kmetijska družba hoče sedaj, da bi spodnještajerski živinorejci nakupili potrebno živino na Gornjem Štajerskem. Na to namero graških nemškonacionalnih

„Nič ne žaluj, Ivan, vse se sčasoma obrne na bolje; vidiš, vsak človek mora nekaj potrpeti“, skuša dekletu tolažiti otožnega mladeniča. „Kaj tedaj trpiš ti?“ odvrne ta v šali, a ne opazi, da je dekletu pri tem celo na lahko vzdihnilo, kakor da se je domislilo kakih neljubih spominov... In še predno sta se zavedala, sta bila na razpotju, ko se je trebalo ločiti; krepko sta si stisnila desnici kakor stara znanca in njuni poti sta se ločili. Mladenič se je še enkrat ozrl za spremljevalko, in njegovo obličje je bilo otožnejše, nego poprej.

III. Na Dolinarjevem domu.

Odkar so pomnili najstarejši ljudje, je bival ondi krepak rod Dolinarjev. Dolinarji niso bili redni vozniki, kakor večina njihovih sosedov. Pečali so se tem bolj s poljedelstvom in živinorejo ter pridelovali dovolj zlahkega vina. In zemlja jim je trud obilno vračevala. Dočim se je na slabo obdelanih zemljiščih sosedov, ki se za obdelovanje niso veliko zmenili, šopiril raznovrstni plevel, med katerim so rastle borni klasi pšenice ali žita, je uspevalo na polju Dolinarjev vsled skrbnega obdelovanja vse kar najlepše, da so jih sosedje čisto zavidali. Bilo je pa tudi v tej hiši v navadi staro pravilo: „Moli in delaj!“ Tako je bilo pri prednikih, takega reda se je držal tudi tedanjí hišni gospodar Dolinar. Hudo je gledal sicer dobri starec, ako v soboto ali nedeljo zvečer ni bila takoj zbrana vsa družina, kadar je zaročljil njegov stari, rodbinski leseni molek z debelimi jagodami. Že na mu je umrla po kratkih letih srečnega zakona, zapustivši mu dva otročiča, dečka Ivana in hčerko Marico. Njima na ljubo si Dolinar ni hotel iskati nove tovarišice, ampak je opravljal gospodarstvo s pomočjo zveste, že priletne Barbe, ki je bila od mladih nog pri hiši in kateri je rajna mati izročila na smrtni postelji z milo prošnjo svoja otroka. Otroka sta pod skrbnim nadzorstvom zveste Barbe, ki sta jo tudi ljubila in spoštovala kakor lastno mater, vzrasla v krepkega fanta in zalo dekletu.

(Dalje prihi.)

PODLISTEK.

Iz minulih dni.

(Črtica iz naše doline. Spisal Miroslav pri Sv. Marjeti ob Pesnici.)

(Dalje.)

II. Na razpotju.

Ob vznožju hriba na solnčni strani Pesniške doline, ne daleč proč od okrajne ceste, je stala do novejšega časa starodavna prostorna kmetjska hiša; od dveh strani so jo obdajali mogočni hodniki, majhna okna so bila zavarovana z umetno kovanimi mrežami. Sploh je vsa zunanost hiše kazala, da je prebivala nekdanj v njej sreča in bogastvo.

Pred nekaj leti je zadela ta spomenik starih časov ista usoda, kateri se ne ogne nobena stvar na svetu: izginila je raz površje zemlje in na njenem mestu stoji sedaj novo poslopje, ki ni kmetjska hiša, ne meščanska stavba. Tudi to hišo, oziroma kmetijo, je zadela nekdanj ista usoda, kakor toliko drugih: iz trdnega kmetjskega doma je postala žalostna meščanska podrtija. Ali je bil tudi te hiše gospodar pijanec, ali igralec, kakor smo slišali zgoraj o toliko drugih? — Ko sem kot majhen deček včasih hodil tam mimo, se mi je vsikdar nehote vsiljevala misel, da hrani to staro poslopje v sebi posebne skrivnosti; in ni mi dalo miru; še v poznejših letih sem poizvedoval in iskal „zgodovino“ te hiše pri najstarejših ljudeh; in ne zastoni. Pri neki priliki sem naletel na staro, zgovorno ženo, ki mi je to zagonetko precej natanko rešila; tudi iz drugih virov sem izvedel marsikaj, in te razne odlomke sem zložil v celoto in prosto zapisal, da se spomin za nekaj časa ohrani.

Bilo je vročega julijevega popoldne leta 184*. Po cesi iz Maribora po Lajtersbergu navkreber se je pomikal čeden kmetjski voziček, katerega je vlekel počasnih korakov velik in močan vranec, ki je jezno

otepal z repom okrog sebe ali s kopitom zdajpazdaj tresnil po nadležnih obadih, ki so kar trumoma brenčali okrog njega. Na vozičku je sedel mladenič, približno kakih 30 let, čedne, pa krepke postave, nekoliko zagorelega obraza je sedel zamišljen ne zmene se za okolico, ne za konja; popustil je vajeti, da je konj stopal kakor se mu je poljubilo. Iz te brezbriznosti ga nenadoma predrmi glas: „Oho Ivan, kam pa tako grozno naglo?“ Pod senco košatega drevesa, tam kjer vodi od okrajne ceste bližnjica čez hrib, je sedelo mlado rdečelično dekletu, zraven sebe je imelo majhno pletenico in več raznovrstnih omotov. Mladenič se ozre. „Ne tako naglo, pravim“, se šali dekletu s počasnim voznikom. — „Kaj ti? Glej jo glej, da bi te skoraj ne bil opazil; kakor vidim, si precej naložila; ako te je volja, kar tu-le sem naloži in prisedi!“ Dekletu si ni dalo dvakrat veleti; ročno je zložila svoje reči na voz in stopila sama nanj, ki se je jel premikati. „Kaj si bil pa poprej tako zamišljen, Ivan?“ vprašuje mladeniča pol v šali, pol pomilovalno nova spremeljevalka. „Kaj bi ne bil! Pogledaj Jerica, kakšno je to življenje! Dolej sem se celih osem let klatil tam notri po Italijanskem. In ko je končno po mnogih prestopih viharjih prišel čas, da se vrnem v drago domovino in mislim, da vsaj nekaj časa ondi mirno in brezskrbno preživim, pride smrt in vseh sladkih sanj o brezskrbnem življenju je konec. Ravno danes sem imel v mestu raznih opravkov, da po smrti očetovi, ki smo jih, kakor ti je znano, pred nekaj meseci pokopali, spravim svoje zadeve v red. In sedaj sva s staro Barbo pravzaprav sama, hlapec in dekleta sta od danes do jutri, in Marica je med tem, ko me ni bilo doma, odšla z doma. Kako srečna si pa, Jerica, ti, ki živiš brezskrbno kakor vrabec v prosu, pri očetu in materi, katere sem jaz moral tako mladi izgubiti. Ti nisi slutiti ne moreš, kako žalostno in pusto je tako življenje, ako človeka zapuste vsi, ki so mu bili ljubi in dragi.“ In mladenič je pogledal svojo spremljevalko tako otožno in iskreno v oči, da je začutila ona tesnobo pri srcu in so njena rožna lica še bolj zarudela.

gospodov spodnještajerski kmet ne boče nasedel. Gornještajerci bi radi najslabšo živino prodali za drag denar Spodnještajercem. To „pomoč“ Kmetijske družbe mi kratkoma odklanjamo. Brez take gornještajerske živine bomo že se izhajali.

Kakor se je ponesrečila že marsikatera akcija Kmetijske družbe, tako se je tudi ta. Nismo zastojali že večkrat povdarjali, da Kmetijska družba, taka kot je sedaj, ne nudi, pa tudi ne bo nudila našemu kmečkemu ljudstvu potrebne pomoči. Ponesrečena je njena živinorejska akcija; mi spodnještajerski živinorejci pa imamo še precej več pritožb, posebno glede delitve podpor iz zaklada za povzdigo živinoreje. Menimo imamo slovenski kmetje samo pravico čitati poročila, kako se podpore iz tega zaklada delijo na Srednje in Gornje Štajersko? Dokler se bo v Kmetijski družbi delalo po starokopitnem in počasnem ter enostranskem načelu in dokler ne dobimo lastnega oddelka Kmetijske družbe za Spodnji Štajer, v katerem bo imel odločilno besedo slovenski kmet, tako dolgo nimamo od Kmetijske družbe pričakovati pomoči za naš gospodarski napredek.

Ni naš namen, agitirati za to, da bi naši somišljeniki izstopili iz družbe, ne, ampak zahtevajmo odločno, da se Kmetijska družba preustroji tako, da bo res prinašala koristi onemu, za katerega je ustanovljena, kmetu. Glavno besedo v družbi imajo nemški graščaki in gosposki „kmetje“ iz mest. Kako poznajo ti ljudje težnje slovenskega kmeta, si lahko mislimo. Zatorej pridno pristopajmo h kmetijskim podružnicam, da tem močnejše ponovimo svojo zahtevo po samostojni Kmetijski družbi za Spodnji Štajer!

Politični ogled.

— Naš cesar se je na gostiji nadvojvode Karola Franca Jožefa v Švarcau nekoliko prehladil in dobil nahod. Par dni je moral ostati v sobi, a svoja opravila je izvrševal naprej. Sedaj je že mnogo boljše, kakor poročajo dunajski listi.

— V državnem zboru sta največji nemški stranki, nemško-narodna zveza in krščansko-socialni klub. Krščanski socialci nočejo vstopiti v nobeno vladno večino, vsled tega je zveza vseh Nemcev in Poljakov, ki je tvorila pod Bienenrothom večino, sedaj nemogoča, in ako nemško-narodna zveza noče razbiti parlamenta, je neobhodno potrebno, da se pritegnejo k večini tudi Čehi. Liberalni Nemci to dobro vedo, vendar se dosedaj še branijo z vsemi štirimi proti taki zvezi s Čehi. Dobro vedo, da bodo to dejstvo krščanski socialci takoj politično izrabili ter rekli volilem: Glejte, mi se nismo vezali s Čehi, pač pa to storijo liberalci, ki se celo hvalijo, da so nemško-narodni. Stališče krščanskih socialcev pa v tem slučaju koristi slovenskim težnjam, ker se tako mora ozirati vlada na slovenske stranke. Baron Gauč bo baje vkljub nasprotstvu nemških nacionalcev imenoval dva češka ministra. Ze prihodnje dni se pričakuje ta sprememba.

Avstrijski soc. demokratje nemške narodnosti imajo ta teden strankin shod v Inomestu. Češka socialna demokracija, ki se je letos popolnoma ločila od nemške, ni poslala na shod svojih zastopnikov v pozdrav. Pri otvoritvi shoda je govoril strankin voditelj jud dr. Adler ter z veliko ogorčenostjo napadel ministrskega predsednika Gauča, ki je prvi minister, ki si upa v Avstriji odločno nastopati proti socialnim demokratom in grajati vse njihove napake.

— Zveza z Bosno. Pretekli teden so se vršila med našimi in ogrskimi ministri skupna posvetovanja zaradi boljših zvez z Bosno in Hercegovino. Vojaška uprava to zahteva. Zveza bo iz Budapešte in iz Dalmacije preko Zidanega mosta. Kakor poročajo listi, se je doseglo med ministri sporazumljenje. Nekatere proge se bodo morale na novo zidati, da se dobi čim krajša zveza z Bosno in Hercegovino.

— Na Hrvatskem bo še kljub hudim napadom od vseh strani nadalje Banovla Tomašič. Ponudil je sicer cesarju ostavko, a cesar je ni sprejel. Za razvoj političnih strank na Hrvatskem je zanimivo, da sta se sedaj po dolgi pogaianji vendar le združili obe stranki prava, ter si izvolili za svojega načelnika dr. Mile Starčevića. Stranka prava je izmed vseh hrvatskih strank še najbolj katoliška.

— Vstaja na Kitajskem. Dosedaj je pet glavnih mest najbolj obljubljenih pokrajin v rokah ustašev. Mesto Kianking so ustaši zasedli v ponedeljek zvečer. Podkralj pokrajine Kvang je brzojavil v Peking, da se na cesarske čete ne more več zanašati in da tudi nima nikakega streljiva več. Vlada je v velikih skrbih, posebno, ker je večina vojaštva v večjih mestih s častniki vred stopilo na stran vstašev. Mladokitajci so popolnoma prepričani, da bo že v par tednih postala Kitajska ljudovlada. Imajo baje tudi že kandidata za ljudovladlo. Poročila zadnjih dni pa pravijo, da je sreča zopet obrnila hrbet ustašem in se nagiblje k vladnim četam.

Državni zbor.

Dunaj, dne 29. okt. 1911.

Prihodnja seja državnega zbora je v ponedeljek, dne 6. novembra. Nihče ne ve, ali bodo takrat na ministrskih klopih še sedeli isti možje, kot so včeraj pri zadnji seji, ali že drugi, novi. Kakor smo zadnjič poročali, se stališče ministrskega predsednika maje. Nemci so se izrekli proti temu, da bi se imenovala dva Čeha za ministra. Ta teden bo Gauč vse poskusil, da vendar pridobi Nemce za svoj načrt, se postaviti novo ministrstvo tudi s Čehi. Nagaja pa bare-

nu Gauč poljski voditelj Bilinski, ki je imel dne 27. oktobra v zbornici velik govor, poln skritih, a spretih udarcev proti ministrskemu predsedniku, Bilinski si namreč želi, postati Gaučev naslednik, zato je njegovo pritaženo nasprotstvo tem nevarnejše.

Po razpravi o italijanskem vsučilišču, koja zadeva se je še odkazala proračunskemu odseku, se je začelo prvo čitanje državnega proračuna. Razprava še ni končana in se bo dne 6. novembra nadaljevala. Izmed Slovencev je govoril poslanec Brenčič. Med slovenskimi poslanci je poslanec Brenčič najmlajši. Mlade poslance se rado posluša, kadar prvič nastopajo. Pri Brenčiču pa je okolnost, da je premagovalec dvornega svetnika Ploja, privedla še več poslancev v njegovo bližino, da poslušajo njegova živahna izvajanja. Poslanec Brenčič govori gladko in s povdarkom prednaša ostre napade na nasprotnike. Govoril je v zbornici o krivičnih razmerah na Spodnjem Štajerskem pri političnih oblastih. Poslanec zahteva, da se nastavlja uradniki slovenske narodnosti in da se ne uporablja žandarjev za razne važne posle, za katere sploh nimajo prave sposobnosti. Pri sodnijah na Spodnjem Štajerskem se predstavljajo slovenski sodniki v druge sosednje dežele, pri nas pa nastavlja narod tuje ljudi, kateri sploh našega ljudstva ne razumejo, zategadelj je naše ljudstvo velikokrat po krivici kaznovano, ker sodnik ne zna jezika ljudstva.

Govornik navaja, kako se je pred par leti zgodilo v Ptuj, ko je imela Ciril Metodova družba tam občni zbor, kako so tistikrat Nemci divjali proti Slovincem in bili potem samo za par dni kaznovani, ker se slovenskim pričam ni verjelo, temveč samo policajem; en Slovenec je bil pa kaznovan, čeravno ni nikomur nič storil, ampak so ga Nemci zavoljo slovenskega znaka napadli, na tri tedne in vse stroške, poleg tega pa je bil še za 260 kron okrađen. Govornik je zahteval, da se celjsko slovensko-nemško gimnazijo spremeni v višjo in ptujska gimnazija podržavi, da ne bodemo samo Slovenci davek plačevali zraven, keristi pa nikakoršne imeli od nje. Z našimi dijaki se na tem zavodu zelo čudno postopa.

Osebnodohodninski davek se v nižjih stopinjah ne sme zvišati, ker mora kmečko ljudstvo tako preveč davka plačevati. Uradniki trdijo, da ne morejo izhajati pri tej draginji, pa je treba pomisliti, da se jim je v 10. letih itak trikrat zvišala plača.

Govornik vpraša vlado, kedaj se bo pomagalo kmečkemu stanu v gospodarskem oziru, in opozarja vlado, da naj nikar našega kmečkega ljudstva preveč ne obremeni, kajti potrpežljivosti ljudstva je tudi lahko enkrat konec. Kar se tiče poljedelskega ministristva zaradi 6milijonskega zaklada, kateri je namenjen za pospeševanje živinoreje, se je dosedaj uporabljal samo za druge reči. Spodnještajerci od tega zaklada niso skoraj nič dobili. Govornik je pozival vlado, da naj zanaprej kaj takega prepreči in naj skrbi, da bodo naši živinorejci imeli od tega denarja res kaj koristi.

Posl. Pišek je v imenu Slovenskega kluba pri ministrstvu za javna dela zaradi preložitve drž. ceste od Gornje Polskave, oziroma Slov. Bistrice v Konjice, posredoval. Po sedanjem načrtu bi bila nova, oziroma preložena cesta 9 metrov široka in bi stala 360.000 kron. Vlada pripozna, da je nujna potreba, to državno cesto preložiti, ker sedaj ima do 13 odstotkov strmine in po novi cesti bi znašala strmina samo do 5 odstotkov. Ta preložitev bi prišla mnogim posestnikom v veliko korist. Da se pa znižajo stroški, bo dala vlada načrte preurediti in se namerava zgraditi samo 7 metrov široka državna cesta, katere širokost bi tudi zadostovala.

Posl. dr. Verstovšek je v seji državnega zbora dne 28. oktobra vložil interpelacijo radi postopanja graške trgovske zbornice proti obrtno-nadaljevalni šoli v Šoštanju.

V seji draginjskega odseka dne 26. oktobra je bil po daljši razpravi sprejet predlog dr. Verstovškega:

1. C. kr. vlada se poziva, podpirati občinske uprave mest in trgov in v sporazumljenju z njimi oskrbovanje z živili, po možnosti velike trge z živili v prodaji na drobno oskrbovati in potrebno ukreniti, da se na več straneh vrši razprodaja; pri tem je treba skrbeti, da se za ubožnejše sloje v mestih oskrbi jo potrebne mestne in tržke mesnice.

2. Poljedelcem in živinorejcem se dovoljuje, svojo živino prosto klati, če to dovoljujejo zdravniško-redarstvene določbe, ali če živine iz katerihkoli drugih vzrokov ne morejo prodati. Zadruga za mesoprodajo naj vživajo tudi to prostost. S tem se varuje mesarska obrt, obenem pa je tudi proizvajalcem dana možnost, po zadržgah za mesoprodajo vnovčiti svojo živino.

V draginjskem odseku se je tudi razpravljalo o resoluciji, da se sme doma pečeni kruh svobodno prodajati, brez da bi se imelo za to pekovo obrt. Na ta način se da stopiti na prste onim pekom, ki kruh tako neprimerno podražijo. Sprejel se je tudi predlog, da naj opusti vlada letos carino na koruzo, da se ista lahko ceneje izvažajo iz Rumunije, ker se letos čuti v naših krajih povsod veliko pomanjkanje koruze.

Italijansko-turška vojska.

Italijani so si predstavljali, da bo zasedanje Tripolisa šlo gladko od rok. Upali so, da se jim Turki, oziroma Arabci niti ne bodo resno postavili v bran. Poročila zadnjih dni o bojih v Tripolisu pa pričajo, da se bodo imeli Italijani še precej časa trdo boriti

ter da bo padlo še tisoče in tisoče italijanskih vojakov, predno bo vsa Tripolitanija v rokah Italijanov.

Vojska se je še-le začela.

Prava vojska se še-le začela. Domačini v Tripolitaniji se upirajo za sedaj le Italijanom, a ker so tudi verski razlogi, bi gibanje utegnulo kmalu postati nevarno vsem Evropejcem. Dosedaj je dospelo pred Tripolis 30.000 domačinov, in sicer cela plemena s številnimi kamelami in velikimi zalogami jestvin. K četam je došlo več višjih turških častnikov. Vrhovno poveljstvo Turkov in Arabcev ima Husejnu Riza paša, učenec nemških častnikov iz Soluna. Že pred dnevi so arabske pomnožene čete baje iznenadile neko italijansko konjeniško četo, ter jo pobile. Zadnji dogodki so vzbudili pri Evropejcih v Tripolisu nemir, ker se je bati, da je italijanska vojaška moč v Tripolisu pre-slaba, se ustavljati paraščajoči turški in arabski moči.

Kakor vse kaže, se bo bojni ples še-le začel. Prvo je prišel nepričakovan odpor v Bengaziju, a sedaj je prišel na vrsto tudi Tripolis sam. Italijani so pripovedovali, kakor da bi Arabci komaj pričakovali, da jih rešijo izpod turškega jarma. Ko so zasedli Italijani Tripolis, so italijanski listi pisali, da so jih Arabci pozdravljali kakor odrešenike ter poljubljali roke italijanskim vojakom. Sedaj se je pokazalo, koliko resnice je bilo na vseh teh italijanskih pripovedovanjih. V očitvid italijanske vojne mornarice in vse v Tripolisu zbrane vojne sile so Arabci imeli pogum, da so se uprli Italijanom. Lahko si torej mislimo, kak sprejem čaka Italijane še-le v notranjosti! Vrhovni italijanski poveljnik general Kaneva postopa, kakor se vidi, kot pravi mož sablje. Ustreliti je dal dne 25. oktobra 31 Arabcev; na ta način spravljajo Italijani vsak dan svoje sovražnike na drugi svet. To je gotovo odločno postopanje, ki pa Italijanom ne pridobi domačinov, pač pa rodi mnogo novega sovražstva. Gotovo pa je, da čakajo Italijane v Tripolisu še bridke ure.

Vroč boj blizu mesta Tripolis

se je vršil dne 26. oktobra. Italijani poročajo, da je bilo na turški strani 1000 mrtvih in 4000 ranjenih. O svojih izgubah pa Italijani pravijo, da ne znašajo več kot 100 mrtvih in nekaj stotin ranjenec. Angleški listi pa poročajo, da so izgubili Italijani v tem boju blizu 700 mož. Kako resnice poročajo Italijani, se tudi razvidi iz tega, ko na eni strani pišejo, da so imeli Turki 1000 mrtvih in 4000 ranjenih, a so se morale vkljub temu italijanske čete — umakniti. Italijanski listi pišejo o tem vročem boju:

Po mirno minuli noči je bilo ob zori opazovati, da se pripravljajo Turki, podpirani od Arabcev, na nov boj. Bila je to očitvidno velika četa oboroženih, približno 6000 mož. Takoj po solnčnem vzhodu so italijanski zrakoplovi izsledili sovražnikove postojanke. Boj je bil srdit, zlasti na središču, ker je sovražnik hudo napadel; pri tem je prišel celo do italijanskih utrd. Sovražnik je poslal prve čete v boj v raztegnjenih vrstah in jih je ojačeval iz dveh velikih rezerv. Nato je prodiral sovražnik v zaprtih vrstah in je skušal predreti naše vrste, vendar je bil po hudi borbi odbit z velikimi izgubami. Tudi na najskrajnejšem levem krilu je bil boj zelo hud. Sovražnik je skušal zajeti naše čete od strani, kar se je pa popolnoma ponesrečilo. Štirje veliki topovi, nastavljeni na nekem hribčku, so streljali na sovražnika.

Nekoliko oddelkov 44. pešpolka je pustilo, da so prišli Arabci do utrd, ne da bi streljali, ter so pričeli, potem, ko je prišel sovražnik prav blizu, močno streljati, tako, da je bil sovražnik ob velikih izgubah prisiljen, umakniti se. Nato so naše pehotne čete zapustile utrde, in so napadle sovražnika z bajoneti. Arabci so se nekoliko časa branili, potem so se pa razkropili.

Osma stotnica 84. pešpolka je po sijajnem napadu z bajoneti osvojila zeleno zastavo Arabcev ter je isto vrgla nazaj. Kljub streljanju vojne ladje „Sicilia“ so Turki skušali nastaviti topove, kar se jim pa ni posrečilo. Izgube sovražnika so precej velike. Na bojišču je padlo najmanj 1000 vojakov, veliko jih je bilo pa ranjenih. Naših izgub ni možno točno navesti, mrtvih in ranjenih utegne biti okoli 100 ali nekaj več. (Se teh niso mogli Italijani točno naštet, dočim so na turški strani točno našeli najmanj 1000 mrtvih!!)

Klanje kristjanov v Bengaziju.

Iz Bengazija javljajo, da je prišlo tam do velikega klanja kristjanov. V noči od 24. do 25. oktobra je namreč nek vodja Arabcev dal od par sto svojih pristavev obkoliti katoliški misijonski zavod. Voditelj hiše, pater Humbert, se je hotel pogajati z voditeljem te druhal. Ponudil se je, da pretrpi vse muke, samo da se prizanese njegovim varovancem. Ravnatelj misijona je bil usmrčen z udarcem sablje in truplo razmesarjeno. Nato je zadela vse prebivalce hiše enaka usoda. Od misijonske hiše so se podali morilci v katoliško zavetišče otrok, kjer so umorili patra Josipa od kongregacije sv. Kamila ter povzročili med 10- do 12letnimi otroci strašno krvavo klanje. Deklice in dečki so bili odkupljeni otroci sužnjev. Več Evropejcev, ki so prihiteli, da bi čuvali oba zavoda, je bilo tudi ranjenih. — Novejša poročila pravijo, da vest o klanju kristjanov ni resnična. Izmislili so si baje Italijani, da bi pridobili Evropejce na svojo stran.

Zveza med Bolgarijo in Grško.

Med Bolgarijo in Grško je došlo do zveze za slučaj vojske s Turčijo. Glasilo vlade, „Mir“, je objavilo izjavo, da če bi Turčija napadla Grško, Bolgarija tega ne bo mirno gledala; enako izjavo je prine-